

SELETUSKIRI

maaeluministri 4. mai 2017. a määruse nr 37 „Põllumajandus-, maamajandus- ja veterinaariavaldkonna praktikatoetus“ muutmise eelnõu juurde

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse maaelu ja põllumajandusturu korraldamise seaduse § 20² lõike 1 alusel.

Maaeluministri 4. mai 2017. a määruse nr 37 „Põllumajandus-, maamajandus- ja veterinaariavaldkonna praktikatoetus“ muudatusega sõnastatakse määrus selgemalt kasutades sõnastamisel õppekavarühmade taset ja täiendavalt üldistatud nimetusi õppekavadel, millel õppijate praktika juhendamise ja korraldamise eest saab taotleda määruse alusel antavat toetust.

Määruse alusel antava toetuse eesmärk on motiveerida maamajandusvaldkonna ettevõtjaid võtma praktikale statsionaarses õppes õppivaid õpilasi, või täiskoormusega õppivaid üliõpilasi. Toetuse maksmisega soovitakse kaasa aidata maamajandusvaldkonna ettevõtetes ajakohase praktika korraldamisele töökeskkonnas, hüvitades osaliselt õpilase või üliõpilase praktika juhendamise ja korraldamise kulud. Määrust täiendatakse õigusselguse huvides rakendussättega ja määruse lisa kehtestatakse uues sõnastuses, et oleks paremini mõistetav, millisel õppekavarühma õppekaval õppija praktika juhendamise ja korraldamise kulude hüvitamiseks saab määruse alusel antavat toetust taotleda.

Toetus panustab „Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava aastani 2030“ (edaspidi *PõKa*) teaduse ja innovatsiooni ning teadmussiirde tegevussuunda. Lisaks on õppe- ja praktikategevusele kaasaaitamisel oluline roll PõKa teiste tegevussuundade eesmärkideni jõudmisel.

Eelnõu ja seletuskirja on ette valmistanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist Liivi Aume-Jänes (625 6257, liivi.aume-janes@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist Maarika Öövel (625 6197, maarika.oovel@agri.ee) ning keeleliselt toimetab eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse muutmise eesmärk on võtta määruses lisast välja õppekavade koodid ning võtta määruses kasutusele õppekavarühmade määratlus ja üldistatud loetelu õppekavadest, millel õppijate praktika juhendamise ja korraldamise kulude hüvitamiseks saab toetust taotleda. Õppeasutused loovad õppekavasid erinevatel aegadel, lähtudes seejuures oma vajadustest ja ajakavast. Õppekavarühmade nimetuste ja õppekavade üldistatud nimetuste kasutamine vähendab olukordi, kus praktika juhendamise toetuse kasutamine ei ole võimalik õppekavade koodi muutmise, õppekava ümbernimetamise või liitmise tõttu. Muudatusega ei kaasne toetuse laienemist uutele õppekavarühmadele või õppekavadele.

Eelnõu punktiga 1 täiendatakse läbivalt paragrahvi 2 ja 4 lõike 4 punkti 1, lisades õppekavadele laiendi õppekavarühm. Õppekavade nimetused jäävad üldistatuks ehk konkreetse õppekava nimetus ei ole enam seotud õppekava koodiga. Näiteks õppekava „Maastikuehitaja“ on nimetus, mis on kasutusel erinevate koolide õppekavade puhul ning erinevatel õppetasetel. Kui kool otsustab luua õppekava, millel on Eesti Hariduse Infosüsteemis uus registreerimisnumber, kuid mille nimetus on endine või muudetud vähesel

määral, on tegemist käesoleva muudatuse mõistes toetuskõlbliku õppekavarühma õppekavaga. Käesolev muudatus teeb toetuse määramisel oluliseks õppekavarühma seose õppekavaga. Õppekava nimetus on muudetud vähesel määral, kui uus nimetus või õppekava kirjeldus annab piisavalt informatsiooni, et tegemist on senise õppekava edasiarenduse või muutmisega ning see kuulub määruse lisas olevasse õppekavarühma. Määruse muudatusega ei kaasne uute õppekavarühmade või õppekavade lisandumist ning õppekavade üldistavate nimetuste valik seab piirid toetatavatele praktikatele. Näiteks aianduse õppekavarühma kuuluva floristi õppekava ei ole ka edaspidi toetuskõlblik. Kutseõppes on õppekavarühmade loetelu aluseks Vabariigi Valitsuse 26. augusti 2013. a määruse nr 130 „Kutseharidusstandard“¹ lisa 2 „Õppevaldkonnad, õppesuunad ja õppekavarühmad, milles toimub kutseõppe tasemeõpe“, millega on sätestatud õppekavarühmade jaotus. Kõrghariduse puhul on loetelu aluseks Vabariigi Valitsuse 11. juuli 2019. a määruse nr 62 „Kõrgharidusstandard“² lisa 2 „Õppevaldkondade, -suundade ja õppekavarühmade loetelu“, millega on sätestatud õppekavarühmade jaotus.

Toetuskõlblik on taotleja ettevõttes läbi viidud põllu- või maamajandusvaldkonna õppesuuna õppekavarühma õppekaval või veterinaaria õppesuuna õppekavarühma õppekaval õppiva praktikandi praktika juhendamise ja korraldamise kulu. Kulu hüvitamine on osaline.

Eelnõu punktiga 2 täiendatakse paragrahvi 2 lõiget 1 ja lisatakse sinna lisa pealkiri, kuna lisale esmakordsel tekstis viitamisel peab hea õigusloome ja normitehnika eeskirja kohaselt viide sisaldama esmakordselt tekstis viitamisel lisaks numbrile ka lisa pealkirja.

Eelnõu punktiga 3 muudetakse asendatakse sõnad „veterinaarmeditsiini või loomaarsti abilise“ sõnaga „veterinaaria“. Muudatus tuleneb sellest, et veterinaarmeditsiini ja loomaarsti abilise õppekava puhul kasutatakse nii kutse- kui kõrghariduse õppekavarühmal nimetust „veterinaaria“. Tegemist on tehnilise muudatusega, juhendajatele kehtivad nõuded ei muutu.

Eelnõu punktiga 4 täiendatakse paragrahvi 5 lõike 3 punkti 6, mille kohaselt toetuse taotlus peab sisaldama praktikandi õppeasutuse nime, õppekavarühma nimetust, õppekava nimetust ja õppekava koodi Eesti Hariduse Infosüsteemis (*edaspidi* EHIS). Õppekavarühma nimetus annab aluse ja seose toetuskõlblikkusega. Õppekava nimetus kinnitab, et tegemist on põllu- või maamajandusvaldkonna õppesuuna õppekavarühma või veterinaaria õppesuuna õppekavarühma sobiva õppekavaga. Õppekava koodi kasutamine võimaldab luua seose ja tagab jälgitavuse EHIS-e kaudu.

Eelnõu punktiga 5 täpsustatakse paragrahvi 5 lõike 3 punkti 8 sõnastust, mille kohaselt taotleja kinnitab, et veterinaaria õppekavarühma õppekava praktika spetsialiseerus põllumajandusloomadele. Tegemist on õppekavarühma nimetuse täpsustamisega sarnaselt eelnõu punktis 3 tehtava muudatusega.

Eelnõu punktiga 6 täiendatakse rakendussätet lõikega 3, mille kohaselt võib 2024. aastal praktikatoetust taotleda põllu- või maamajandusvaldkonna õppesuuna õppekavarühma õppekaval või veterinaaria õppesuuna õppekavarühma õppekaval õppiva õpilase või üliõpilase 2023. aastal läbi viidud praktika juhendamise ja korraldamise kulude osaliseks hüvitamiseks, kui õppekavarühm ja õppekava on määruse lisas nimetatud. Rakendussäte on lisatud õigusloome huvides, et oleks üheselt mõistetav, millisel juhul on lisas loetletud õppekavarühmade õppekavadel õppijate praktika juhendamise ja korraldamise kulud toetuskõlblikud.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/117042019006>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/107102022005>

Eelnõu punktiga 7 kehtestatakse määruse lisa uues sõnastuses. Lisa uueks osaks on õppekavarühmade nimetused ja õppekavad on koondatud üldistatud nimetuste alla.

Õppekavarühmade ja õppekavade üldistatud nimetuste koos kasutamine annab võimaluse täpsemalt määratleda, kas praktika on toetuskõlblik.

Loobutakse õppekavakoodide kasutamisest toetuse abikõlblikkuse määramisel. EHIS-es õppekava registreerimisel avaldatavad õppekavakoodid on endiselt toetuse taotlusel vajalikud, kuid seda taotluse kontrollitavuse paremaks tagamiseks ja õppeasutustele ühesuguste tingimuste andmiseks. Toetuskõlblikud on vaid EHIS-es registreeritud, kehtivad õppekavarühmade õppekavad. Õppekavade üldnimetusi on võrreldud EHIS-es olevate õppekavade nimetustega.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega. Määruse alul antavat toetust ei käsitata riigiabina.

4. Määruse mõjud

Määrusel ei ole otsest ja olulist sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju. Määruse muudatusega ei kaasne otsest ja olulist mõju riigi julgeolekule ning välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale ega regionaalarengule. Toetuse mõjude kohta ei ole koostatud mõjude analüüsi.

Määruse muudatusega kaasneb majanduslik ja administratiivne mõju. Õppeasutused loovad õppekavasid lähtuvalt oma vajadustest, arvestades majanduse üldiseid arenguid, tööjõuturu vajadusi, kutsestandardite kaasajastamisest tulenevaid kohustusi. Kehtiva määruse detailsuse tõttu võis esineda olukordi, kus praktikat pakkuvates ettevõttes võis olla samaaegselt õppeasutuse ühe õppesuuna ja õppekavarühma mitu praktikanti, kelle praktika sooritamine oli ühesugune, kuid toetuskõlblikuks osutus vaid määruse lisas nimetatud õppekavadel ja õppekavakoodidel õppivate praktikantide juhendamine ja praktika korraldamine.

Muudatuse tulemusena on võimalik toetuse paindlikum rakendamine ja ebavõrdsuse kadumine kehtiva määruse lisas sätestatud ja õppeasutuste poolt loodavate või muudetud õppekavade vahel. Toetus on mõeldud maaelu ja põllumajandusturu korraldamiseks, toetuse aastane eelarve on alates 2019. aastast 160 000 eurot ning kolme viimase aasta toetuse päevamäär (aritmeetiline keskmine) on 46,99 eurot.

Mõju Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti töökoormusele ning õppeasutuste halduskoormusele on vähene.

Mõju õpilaste ja üliõpilaste praktika sooritamise võimalustele on positiivne, väheneb ebavõrdsus lisas nimetatud ja seni kõrvale jäänud, kuid määruse muudatusega kaasatavate õppekavarühmade õppekavadel õppivate õpilaste ja üliõpilaste vahel. Määruse muudatus võib suurendada õppekavade arvu, millel õppivate õpilaste ja üliõpilaste praktika korraldamise ja juhendamise eest toetust antakse, sellest tulenevalt saab rohkem ettevõtjaid võimaluse taotleda toetust.

Mõju praktika korraldajatele ja juhendajatele on positiivne. Lisandub praktikante, kes õpivad lisas nimetatud õppekavarühmade õppekaval. Ettevõtetes korraldatud praktika suurendab töandjate osalust kutse- ja kõrghariduse kujundamisel. Paraneb kutseoskuste kvaliteet ja vastavus tööturu nõudmistele.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamise ega kaasne lisategevusi ega -kulutusi riigieelarve vahenditest. Samuti ei kaasne määruse rakendamise tulusid.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi EIS kaudu kooskõlastamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumile, Rahandusministeeriumile ning saadetakse e-posti teel arvamuse avaldamiseks Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ametile.

Eelnõu koostamisel konsulteeriti õppekavade osas valdkonna kutseõppeasutuste, Eesti Maaülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Ameti, Haridus- ja Teadusministeeriumi esindajatega.